

INNEHÅLL

FÖRSLAG	23
SAMMANFATTANDE FÖRSLAG TILL UTVECKLING	23
VEGETATIONENS UTVECKLING	24
Återplantering	24
Alternativ till arter att plantera	24
GÅNGAR OCH ENTRÉER	25
Gångar	25
Entréer	25
UTVECKLINGSFÖRSLAG SKYLTAR OCH BÄNKAR	26
Skyltar	26
Bänkar	26
UTVECKLINGSFÖRSLAG BELYSNING	27
Befintlig belysning	27
Förslag fas 1	28
Förslag fas 2	29

FÖRSLAG

SAMMANFATTANDE FÖRSLAG TILL UTVECKLING

För att kyrkogården skall behålla sin karaktär bör succession ske snarast i trädbeståndet. Då främjas bland annat rumsligheten och därmed trygghet och orienterbarhet. Växtligheten dämpar även ljud och tar upp luftburna partiklar från trafikmiljön runtomkring kyrkogården. Genom en tydlig inramning och grönska kommer kyrkogården att utgöra ett landmärke, det vill säga att utmärka sig i stadslandskapet och synas på långt håll.

Gränsen i väst och sydväst bör förstärkas för att skärma av mot trafikmiljön med hjälp av växtmaterial med högre höjd, eventuellt vintergrönt, se sidan 24.

Karaktären i väst och sydväst med gravvårdar med stenram i olika höjdnivåer ger en småskalighet och intimitet som bör behållas. De flesta av dessa gravar är dessutom av kulturhistoriskt intresse.

På den nya delen bör symmetrin behållas med gravrader, rygghäckar och övrig vegetation. Tillgänglighetsanpassning kan ske genom att materialet i gångarna packas hårdare. Det avskärmande växtmaterialet bör förnyas och bytas ut innan det blir alltför förvuxet eller glest, se sidan 24.

Sammanfattade förslag till utveckling.

FÖRSLAG

VEGETATIONENS UTVECKLING

Återplantering

För att bevara och förstärka rumsligheten på kyrkogården bör trädkransen i väster återplanteras där det är möjligt. När de befintliga almarna tas ned ska de ersättas av nya träd på samma plats. Träden öster om kyrkan bör ersättas med träd av samma art och sort. Måbärshäcken kan bytas ut mot en vintergrön häck som hålls något högre, alternativt ersättas av friväxande buskage för att förenkla skötseln. Samma art ska användas när raden av thujor mot Danska vägen tas ned. Även längs norra muren skulle en mer sammanhållen trädrad kunna planteras där det är möjligt.

Rygghäckarna på nya delen ska bevaras och återplanteras med samma art. Thujaraden mot gamla delen kan ersättas av samma art eller med samma klippta eller friväxande art som i norra och västra gränsen. De högväxande lindhäckarna kan bevaras. Vid borttagning bör de ersättas av liknande boskéer alternativt grindträd och tidsenliga perennplanteringar på var sida av entrén.

Alternativ till arter att plantera

Trädkrans:

Tilia cordata 'Rancho'	smalkronig skogslind
Prunus avium 'Plena'	fylldblommigt fågelbär

Gamla delens träd:

Acer platanoides 'Cleveland'	skogslönn
Tilia cordata 'Rancho'	smalkronig skogslind
Quercus robur	skogsek

Nya delens träd:

Betula pendula 'Youngii'	tårbjörk
Cercidiphyllum japonicum	katsura

Kyrkogårdens inramande häck:

Amelanchier spicata	häggmispel
Carpinus betulus	avenbok
Ribes alpinum	måbär
Taxus media 'Hicksii'	idegran (vintergrön)

Nya delens rygghäckar:

Ligustrum vulgare 'Atrovirens'	liguster (vintergrön)
Ribes alpinum	måbär

FÖRSLAG

GÅNGAR OCH ENTRÉER

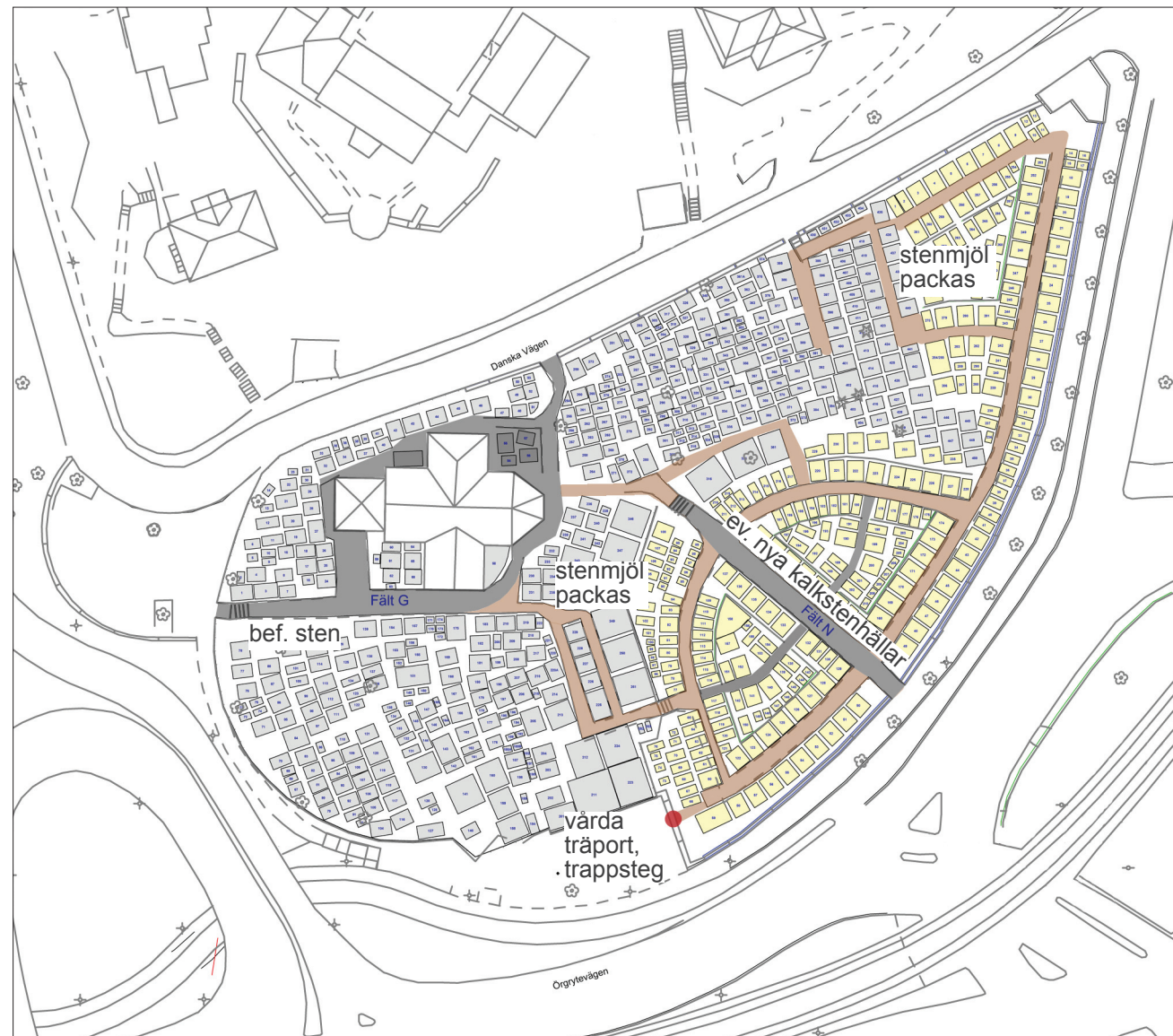
Gångar

Ur tillgänglighetssynpunkt bör samtliga gångar belagda med stenmjöl/flis hårdpackas. Eventuellt kan huvudgången från söder på nya delen stenläggas med kalkstenshällar med jämn ovansida, liknande den befintliga i korsande gångar.

Gatstensbeläggningen bör begränsas till den befintliga ytan kring kyrkobyggnaden. Den dominerade markbeläggningen, stenmjöl som finns på övriga delar av kyrkogården bör bevaras. När den befintliga asfaltbeläggningen slitits ut bör den avlägsnas och ersättas med hårt packat stenmjöl.

Entréer

Befintliga entréer är i gott skick. Träporten vid kyrkogårdens södra del måste oljas och skötas, och gärna kompletteras med ett trappsteg av natursten utanför kyrkogården.

Förslag till framtida markmaterial.

FÖRSLAG

UTVECKLINGSFÖRSLAG SKYLTAR OCH BÄNKAR

Skyltar

Skyltningen är på grund av kyrkogårdens ringa storlek mycket begränsad. En skylt per kvarter visar kvartersnumret. Skyltning på denna lilla kyrkogård är inte en stor fråga eftersom det inte är svårt att orientera sig. Dock föreslås att ett program för förvaltningens skyltar bör tas fram, en central policy avseende utformning (utseende, innehåll; orienteringskarta, info om förvaltningens tjänster mm). Programmet bör vidare innehålla instruktioner för val av ev. färg-typ, färgfabrikat och NCS-nummer avseende kulörer. Skyltplaceringen och belysningen bör anpassas på ett sådant sätt att skyltinformationen är lätt tillgänglig. Skyltar med information om kulturhistoriskt intressanta gravvårdar bör sättas upp.

Ett skyltprogram har nyligen upprättats för Mariebergs kyrkogård. Programmet bör utvärderas, därefter kan man överväga att genomföra liknande skyltning på Örgryte gamla kyrkogård.

Bänkar

Ett program för bänkar på kyrkogårdarna bör upprättas för att ett helhetsgrepp när det gäller val av bänkar. De äldre gjutjärnsbänkarna bör underhållas och bevaras.

Nya bänkmodeller bör ha armstöd för att underlätta tillgängligheten för äldre människor. Ur vandalism- och stöldsypunkt är det bra om bänkarna är väl förankrade i marken.

Eventuellt nyttillkommande bänkar bör vara festsatta i marken för att begränsa risken för vandalism och bör ur tillgänglighetsaspekt vara försedda med armstöd och ryggstöd.

Ett förslag på bänk, både med rygg- och armstöd. GH form Danmark.

Frågor om kyrkogårdarnas skyltning och dess utformning kan förslagsvis behandlas i ett skyltprogram som upprättas centralt för Göteborgs kyrkogårdsförvaltning.

En mer rustik bänk, också med rygg- och armstöd från Nola.

FÖRSLAG

UTVECKLINGSFÖRSLAG BELYSNING

Befintlig belysning

Det finns idag tre olika armaturstolpar på kyrkogården. Detta skapar, främst i dagsljus, ett splittrat estetiskt intryck. De äldre B-stolparna har på ett par ställen försetts med annan armatur som inte harmonierar med själva stolpen. De B-stolpar som finns på kyrkogården idag behöver underhållas. Sandblästring och ommålning föreslås som åtgärd.

- ⊗

Bef. B-stolpe med ny globarmatur

✦

Bef. mast

⊖

Bef. linspänd armatur

⊕

Bef. stolpe och armatur

+VG10 ⊗

Bef. galvaniserad rörstolpe
Armatur: VG10 Nokalux

+VG10 ⊕

B-stolpe
Armatur: VG10 Nokalux
- B+G ⊕

B-stolpe med gammal globarmatur (ej godkänd)

◁

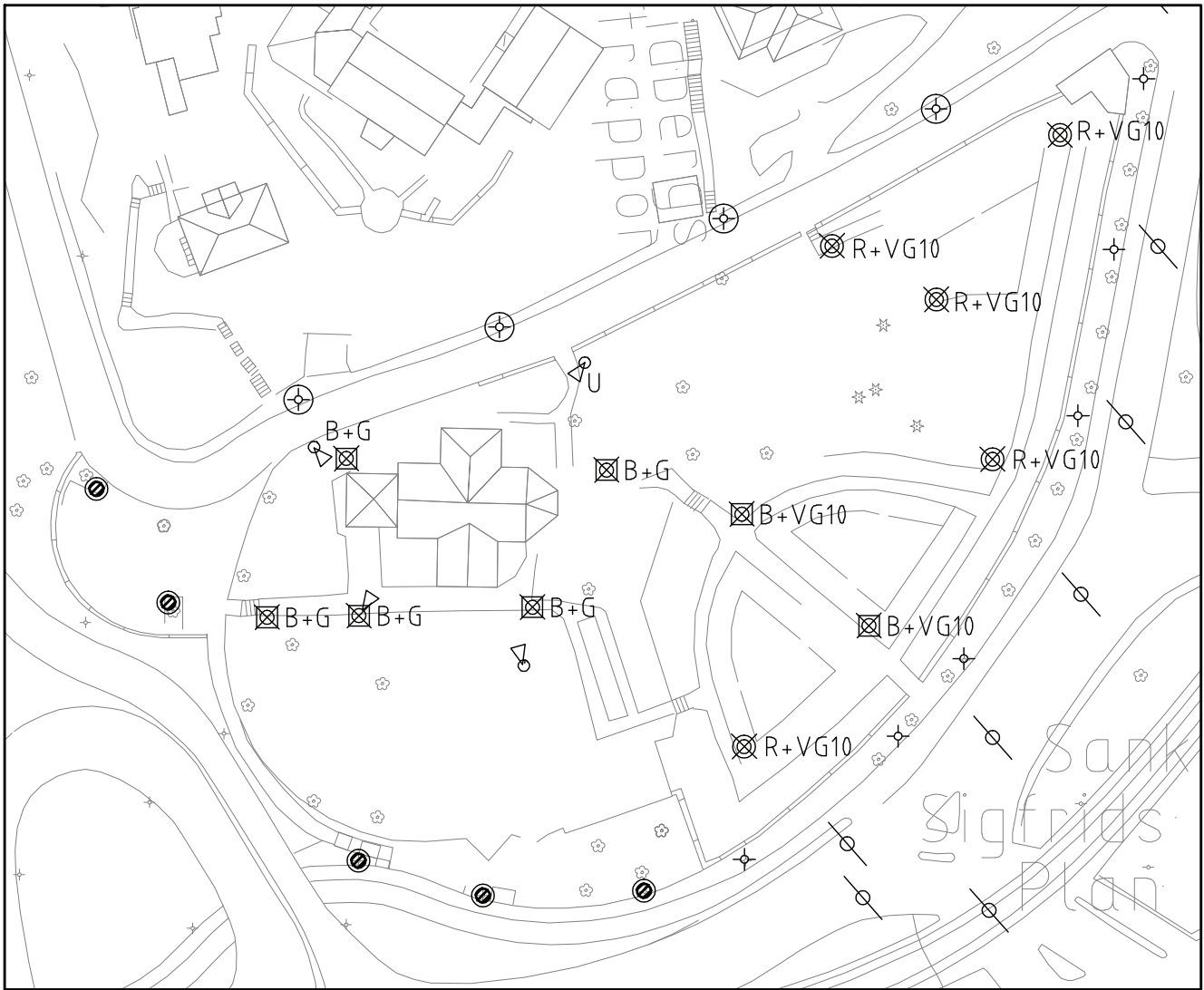
Strålkastare bestyckad med halogenglödlampa 500 eller 1000W med 2000 timmars livslängd

•

Rörstolpe

U ◁

Strålkastare bestyckad med urladdningslampa.
Kan bestyckas med metallhalogen 70W med 12000 timmars livslängd

B + VG10

R + VG10

B + G och strålkastare

B + G och strålkastare bestyckas med 500 eller 1000W halogenglödlampa

Strålkastare kan bestyckas med metallhalogen

FÖRSLAG

UTVECKLINGSFÖRSLAG BELYSNING

Förslag fas 1

För att skapa ett mer samlat uttryck och en tillfredställande ljusbild, föreslås som första åtgärd att byta ut huvuddelen av stolparna mot den så kallade B-stolpen, en äldre stolpe som finns representerad på kyrkogården. Dessa stolpar produceras inte längre men kyrkogårdens befintliga bestånd kan eventuellt kompletteras hos Trafikkontoret vid Göteborgs kommun. Huvuddelen av den armatur som finns på de befintliga B-stolparna behöver av standardmässiga skäl bytas ut, dessa finns i nyproduktion. Förutom att armaturen efter ett byte har godkänd standard sparar man upp till 40 % i energiåtgång vid ett byte.

Kyrkobyggnadens väggar är i dagsläget upplysta med fasadbelysning. Enligt förslagets första fas bör belysningsarmaturen bytas ut mot mer moderna och energisnåla modeller. De aktuella ljuskällorna är på 1000 W och kan företrädesvis bytas ut mot metallhalogen 70 W istället. Förutom energivinsten är underhållskostnaden för den föreslagna belysningsarmaturen mindre. Nuvarande ljuskälla behöver bytas ut efter 1000 timmar, detta kan ses i förhållande till 12 000 timmar som föreslagen belysningskälla räcker.

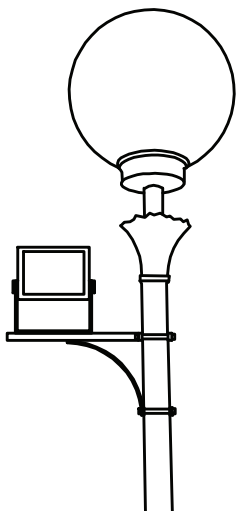

Bef. B-stolpar sandblästras, slipas och målas

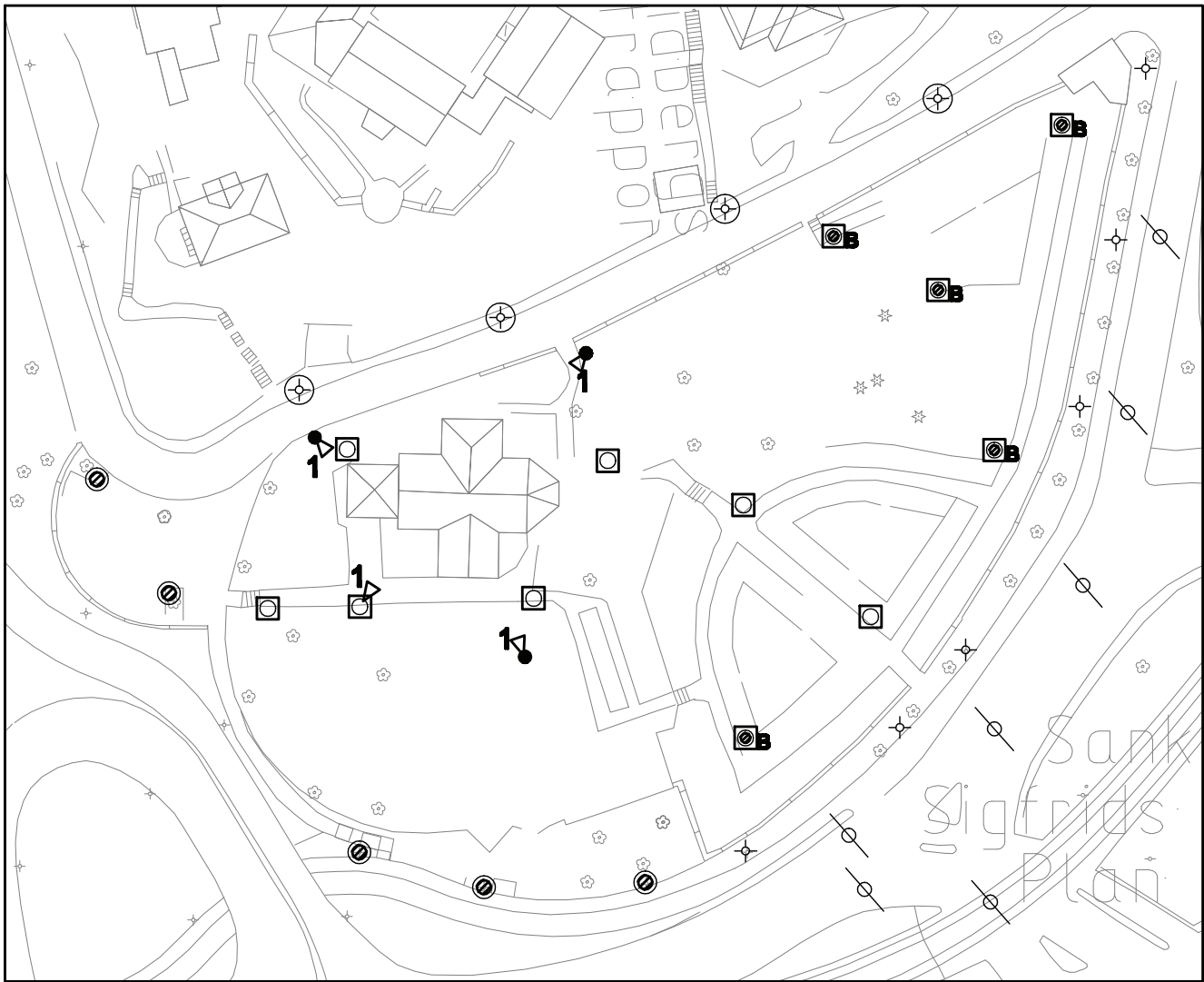
Ny B-stolpe
Armatur: Klassad globarmatur, aluminiumkronblad
Ljuskälla: 70W CDO

Bef. B-stolpar sandblästras, slipas, målas och bestyckas med
Armatur: klassad globarmatur, aluminiumkronblad
Ljuskälla: 70W CDO

Asymmetrisk strålkastare typ:
Superlight Compact Fergin 70W CDM
bländskydd

Stolpfäste och armatur för B-stolpar där armaturmontering där är nödvändig.
Armatur: maxstorlek 200x200 mm eller Ø 200 mm.
Färg: samma som stolpe
Ljuskälla: max 70W, ej glödlampa
Arm: Järnstav 20x50 mm, plattjärn 5x40 mm.
Färg: samma som stolpe

Superlight Compact

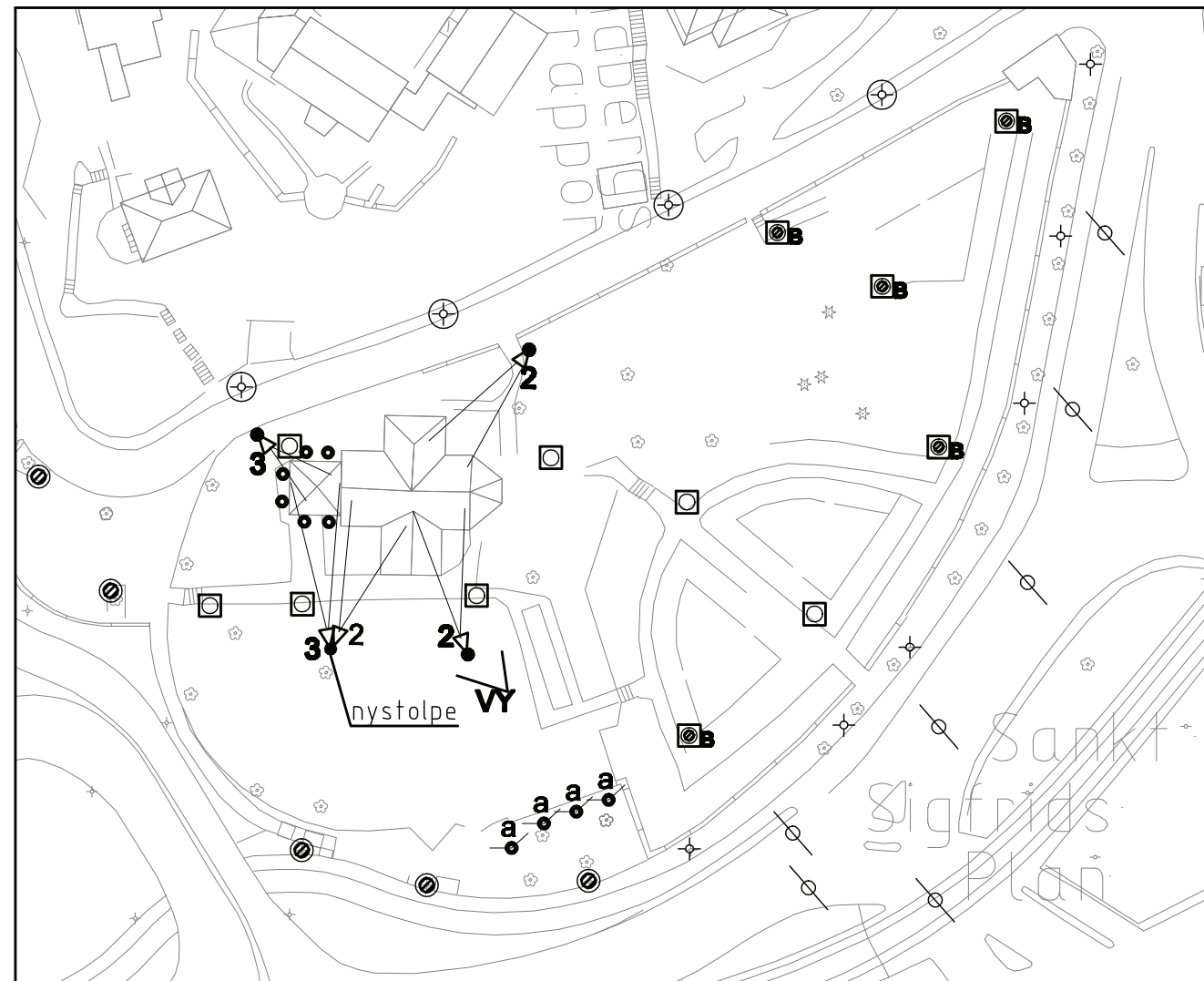
Klassad armatur för B-stolpe, lackad aluminium

FÖRSLAG

UTVECKLINGSFÖRSLAG BELYSNING

Förslag fas 2

I förslagets andra fas föreslås att själva fasadbelysningen ändras. Den aktuella belysningen kastar gult sken på den vita fasaden. Med ny belysningsarmatur och ny placering av dessa av monteras armaturen delvis i liv med fasaden som ger ett vackert vitare släpljus. Belysning på avstånd kan istället användas för att belysa taket vilket kommer att återge ett varmrött tak samtidigt som den vita fasaden återges i en mer verklighetstrogen färg. Vid ett genomförande av denna fas i belysningsförslaget måste provbelysning genomföras.

Bef. B-stolpar sandblästras, slipas och målas

B Ny B-stolpe
Armatur: Klassad globarmatur, aluminiumkronblad
Ljuskälla: 70W CDO

□ Bef. B-stolpar sandblästras, slipas, målas och bestyckas med
Armatur: klassad globarmatur, aluminiumkronblad
Ljuskälla: 70W CDO

2▷ Smalstrålande strålkastare typ: Superlight Compact Fergin 70 W CDM 830 med ribbat glas (elliptisk ljusbild) riktas mot tak

3▷ Smalstrålande strålkastare typ: Superlight Compact Fergin 70 W CDM 840 riktas mot tornets tak.

• Markstrålkastare typ: IPR14
Louis Poulsen 70W CDM 830 Wall washer

•a Markstrålkastare typ: IPR12
Louis Poulsen 35W CDM 830 Wall washer

Fasad skall provbelysas innan armaturbeställning för bedömning av belysningsstyrka strålningsvinkel och ljusfärg.

